

## Course outline หลักสูตรการคิดเชิงระบบและการประยุกต์ใช้ด้วยตัวเอง (System Thinking & Applied) หลักสูตร 2 วัน

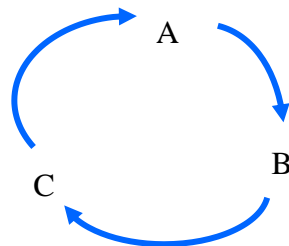
โดย นาย ปกรณ์ วงศ์รัตนพิบูลย์

Executive Coach : Leadership and Strategic Development Consultant

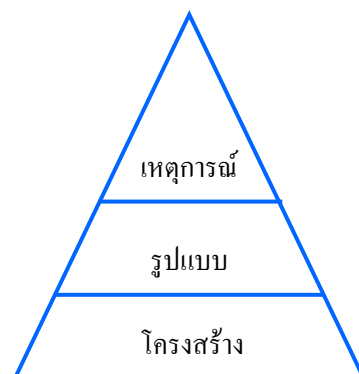
### หลักการ/เหตุผล

- ★ คุณรู้หรือไม่ว่า...
  - การเปลี่ยนแปลงระบบงานย่อยจะส่งผลกระทบต่อระบบงานใหญ่
  - หลายสิ่ง หลายอย่าง ล้วนเป็นระบบหนึ่งในระบบที่ใหญ่กว่า
  - การบรรลุเป้าหมายหนึ่ง อาจเกิดเหตุการณ์อื่นๆ ขึ้นมาได้
  - สิ่งที่เรามองเห็นอาจเป็นเพียงบางส่วนของระบบเท่านั้น
  - การเรียนรู้และเข้าใจระบบ จะทำให้เกิดการยอมรับกับผลกระทบได้
  - การคิดเชิงระบบคือการเข้าใจระบบไม่ใช่ต่อต้านระบบ
- ★ การคิดเชิงระบบ (System Thinking) ให้แนวทางใหม่ทั้งหมดในการมองเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้เราเข้าใจโครงสร้างที่ซับซ้อนของเหตุและผลในโลกของเรา เป็นแนวทางที่ทำให้คิดได้ว่า สิ่งต่างๆ ผู้คนและเหตุการณ์ต่างๆ เชื่อมโยงกันและกันอย่างไรบ้าง

- คิดเชิงเส้น  $A \rightarrow B = C$
- คิดเชิงระบบ



- ★ การสร้างแนวความคิดให้กับบุคลากรขององค์กรให้คิดเชิงระบบกับการแก้ปัญหาในการทำงาน จะช่วยทำให้พนักงานสามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดตามมาโดยไม่ตั้งใจจากการกระทำของพนักงาน และค้นหาจุดที่ส่งผลสูงสุด เพื่อการมุ่งเน้นการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้ประโยชน์มหาศาลต่อองค์กร



- ★ การเรียนรู้และเข้าใจหลักการของการคิดเชิงระบบ (System Thinking) และแนวทางการประยุกต์ใช้เครื่องมือ แนวคิด รูปแบบ และกระบวนการที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ย่อมทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกิดประโยชน์ต่อองค์กรโดยรวมมากกว่าการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และสามารถสร้างการทำงานเป็น **ทีมเวิร์ค** ให้เกิดขึ้นด้วย เพราะทุกคนคิดเชิงระบบจะมองถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นมากกว่าผลลัพธ์ที่ต้องการของบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่มองที่ผลลัพธ์ขององค์กรเป็นสำคัญ

## จุดประสงค์ของหลักสูตร

- & เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจแนวทางการคิดเชิงระบบ (System Thinking) ได้ด้วยตัวเอง สามารถจินตนาการลักษณะงานที่เหมาะสมกับการคิดเชิงระบบของตัวเองได้
- & เพื่อสร้างหลักการของการคิดเชิงระบบในการประยุกต์ใช้กับการทำงาน การดำเนินชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้กับผู้เรียน
- & เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติจริงกับลักษณะงานของแต่ละบุคคลผ่านการทำ Workshop, กรณีศึกษาและการนำเสนอแนวคิด
- & เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบพร้อมกับการพัฒนาทักษะการคิดแบบต่างๆ ด้วยตัวเอง ตาม Style ที่เหมาะสมของตัวเอง
- & เพื่อให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียนรู้และเกิดความสนใจในการนำแนวคิดอย่างเป็นระบบของตัวเองไปประยุกต์ใช้ด้วยตัวเองด้วยความเต็มใจ

## เนื้อหาของหลักสูตร (Course Outline)

- ➔ **DAY I: สร้างและพัฒนาแนวความคิดเชิงระบบของตัวเอง**
  - **เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการคิดเชิงระบบ**
    - ความแตกต่างของการคิดเชิงเส้นและการคิดเชิงระบบ
    - การคิดเชิงระบบคืออะไร? เกี่ยวกับเราอย่างไร?
    - องค์ประกอบสำคัญของการคิดเชิงระบบ
    - เรียนรู้แนวทางการคิดเชิงระบบด้วยตัวเอง
    - **Workshop:** เรื่องที่เคยใช้การคิดเชิงระบบของตัวเอง
  - **การพัฒนาแนวความคิดเชิงระบบ**
    - หลักการของการคิดเชิงระบบ
    - หลุมพรางทางความคิดกับการคิดเชิงระบบ
    - ทักษะการคิดประเภทต่างๆ
    - การประยุกต์ใช้การคิดกับแนวทางการคิดเชิงระบบ
    - **กรณีศึกษา:** วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการคิดเชิงระบบ

- การคิดเชิงกลยุทธ์กับการคิดเชิงระบบ
  - แนวทางการคิดเชิงกลยุทธ์
  - การใช้ทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์กับการคิดเชิงระบบ
  - สร้างแนวทางการคิดเชิงกลยุทธ์ของตัวเอง
  - **Workshop:** การประยุกต์ใช้วิธีคิดเชิงกลยุทธ์กับระบบงาน
- การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจกับการคิดเชิงระบบ
  - แนวทางการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
  - การประยุกต์ใช้กับลักษณะงานที่เป็นเชิงระบบ
  - ประโยชน์ของการคิดเชิงระบบกับการทำงาน
  - **กรณีศึกษา:** การแก้ปัญหาด้วยการคิดเชิงระบบและแนวทางการตัดสินใจ
- การบ้านเพื่อนำไปฝึกฝนและปฏิบัติจริง

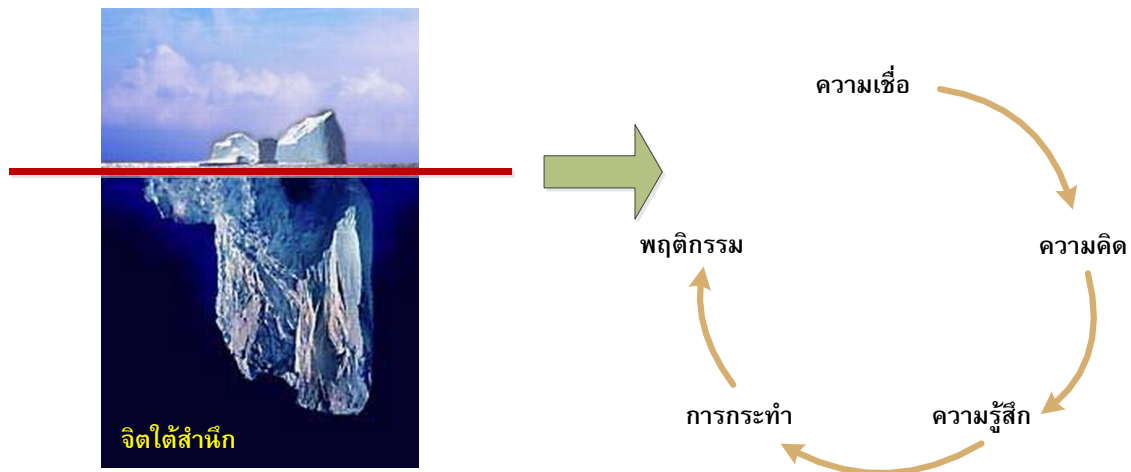
## ➔ DAY II: การประยุกต์ใช้หลักการต่างๆ กับการคิดเชิงระบบ

- สร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงระบบ
  - แนวความคิดหลักของการคิดเชิงระบบ
  - **Role Play:** การนำเสนอแนวความคิดเชิงระบบ
  - กระบวนการคิดเชิงระบบอย่างซับซ้อน
  - **Workshop:** สร้างกระบวนการคิดเชิงระบบของตัวเอง
- การเรียนรู้พื้นฐาน สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Peter Senge
  - การคิดเชิงระบบ (System Thinking)
  - ความเป็นเลิศส่วนบุคคล (Personal Mastery)
  - รูปแบบความคิด (Mental Model)
  - วิสัยทัศน์ร่วม (Share Vision)
  - การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)
  - **Workshop:** การประยุกต์ใช้กับการคิดเป็นระบบในองค์กร
- การนำแนวคิดเชิงระบบมาใช้ในการดำเนินชีวิต
  - การพัฒนาตัวเองสู่เป้าหมาย
  - การสร้างความสุขกับครอบครัว
  - การทำงานร่วมกับผู้อื่น
  - การพัฒนาทีมงานของตัวเอง
  - **กรณีศึกษา:** การพัฒนาการคิดเชิงระบบของตัวเอง

- การพัฒนาตัวเองให้เป็นนักคิดเชิงระบบ
  - ประเด็นพื้นฐานของการคิดเชิงระบบ
  - แนวทางการคิดเชิงระบบอย่างมีประสิทธิภาพ
  - คุณสมบัติของนักคิดเชิงระบบ
  - ประโยชน์ของการเป็นนักคิดเชิงระบบ
- การบ้านเพื่อนำไปฝึกฝน

## ขบวนการ (Process) ในการฝึกอบรม

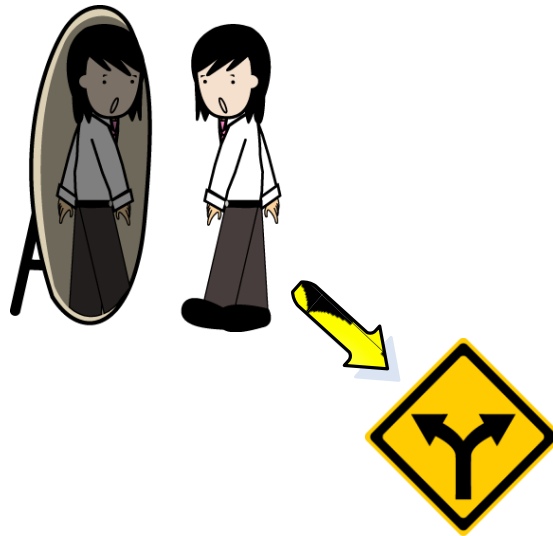
### ▶ ใช้หลักการ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning)



- ความเชื่อ
- ความเคยชิน
- ค่านิยม
- อุปนิสัย

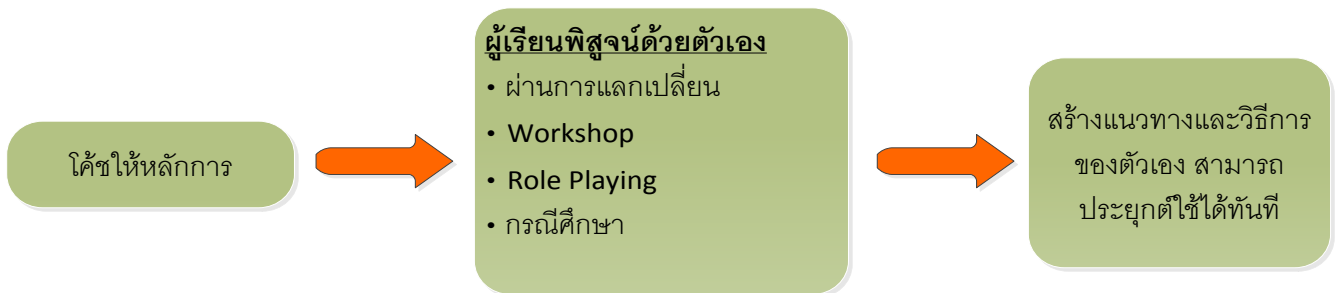
**หมายเหตุ:** ผู้ใหญ่เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ในอดีตของตัวเอง ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ภายในจิตใต้สำนึก ผ่านการแสดงด้วยวงจรพฤติกรรม หากต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงจึงต้องทำให้ผู้เรียนยินดีที่จะปรับเปลี่ยนความคิดของตัวเองใหม่ เพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกที่ดีในการเปลี่ยนแปลงตัวเอง (การกระทำแบบใหม่)

► การใช้กระบวนการโค้ชชิ่ง (Coaching) กับการฝึกอบรม



**หมายเหตุ:** การทำให้ผู้เรียนมองเห็นตัวเองและยอมรับในสิ่งที่เป็นอยู่ด้วยตัวเองผ่านการใช้คำถาม (Questioning) ของโค้ช (วิทยากร) จะสร้างความอยากเปลี่ยนแปลงตัวเองของผู้เรียน แล้วผู้เรียนก็จะเลือกทำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้กับ Style และสภาพแวดล้อมของตัวเองได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

► แก่นสำคัญของการฝึกอบรมในรูปแบบ Group Coaching



**หมายเหตุ:** การทำให้ผู้เรียนมองเห็นตัวเองและยอมรับในสิ่งที่เป็นอยู่ด้วยตัวเองผ่านการใช้คำถาม (Questioning) ของโค้ช (วิทยากร) จะสร้างความอยากเปลี่ยนแปลงตัวเองของผู้เรียน แล้วผู้เรียนก็จะเลือกทำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้กับ Style และสภาพแวดล้อมของตัวเองได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

**“การบอกให้ฟัง กับ กระตุ้นให้คิด อย่างไหนดีกว่ากัน?”**

**“ชี้แนะวิธีการให้ กับ ถามว่ามีวิธีการของตัวเองอย่างไร?” แบบไหนจำได้มากกว่ากัน**

### ❖ แนวทางการบรรยายสไลด์ (Slide)

- ❖ อธิบาย กระตุ้นให้คิด ผนึกให้ประยุกต์ใช้ จูงใจให้มี Commitment
- ❖ สร้างความเข้าใจในเนื้อหาด้วย Keywords และประโยคสำคัญ
- ❖ เปิดโอกาสให้สำรวจตัวเองและสร้างแนวทางแก้ไขด้วยตัวเอง
- ❖ ฝึกให้จับประเด็นสำคัญที่อยู่ในสไลด์ (Slide) ได้ด้วยตัวเอง
- ❖ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีอิสระในการเลือกใช้ความรู้ ไม่ได้บังคับ



### ❖ กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)



- ❖ สร้าง Commitment ในสิ่งที่จะนำไปปฏิบัติ
- ❖ พิสูจน์หลักการและเทคนิคที่ได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง
- ❖ สร้างความเข้าใจในเนื้อหาด้วยตัวเองและพร้อมไปประยุกต์ใช้ทันที
- ❖ สนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
- ❖ สร้างแนวความคิดใหม่ๆ ของตัวเองผ่านการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

### ❖ การแสดงบทบาทสมมติ (Workshop) ผ่านกรณีศึกษา

- ❖ กรณีศึกษา ก็เหมือนกับเหตุการณ์จริงที่ผู้เรียนต้องเผชิญ หากมีการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ประยุกต์กับกรณีศึกษา ก็เสมือนหนึ่งให้พิสูจน์หลักการและวิธีการใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้กับกรณีศึกษา จะทำให้เข้าใจเนื้อหาและวิธีการใช้ได้อย่างแม่นยำ
- ❖ การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) สร้างความสนุกสนานได้แก่คิดผ่านเหตุการณ์คล้ายสถานการณ์จริง ทำให้เมื่อเจอสถานการณ์จริงหลังการฝึกอบรมแล้ว ผู้เรียนก็จะสามารถประยุกต์ใช้ได้ทันที



### ❖ การบ้านเพื่อการนำไปฝึกฝนและปฏิบัติจริง

- ❖ ผู้เรียนควรมีความตั้งใจในการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ด้วยตัวเอง
- ❖ การพัฒนาตัวเองควรปฏิบัติบ่อยๆ จนกลายเป็นธรรมชาติของตัวเอง
- ❖ การเรียนรู้ผ่านกระบวนการ Coaching จะทำให้ผู้เรียนอยากนำสิ่งที่รู้ไปใช้จริง
- ❖ การบ้านเป็นสิ่งที่ผู้เรียนยินดีที่จะกำหนดด้วยตัวเอง
- ❖ ผลลัพธ์ของการฝึกอบรมสามารถวัดได้ที่การบ้านที่ผู้เรียนนำไปปฏิบัติจริง



### ผู้ที่เหมาะสมกับหลักสูตรนี้

- ✓ พนักงานระดับปฏิบัติการ
- ✓ หัวหน้างาน
- ✓ ผู้จัดการ